

Impressie informatieavond windpark Galder (nummer 1)

Datum : Maandag 31 mei 2021
Locatie : Digitale bijeenkomst via Microsoft Teams
Doelgroep : Omwonenden en andere belanghebbenden
Organisator : Initiatiefnemers Pure Energie en Eneco

Mede uit het oogpunt van leesbaarheid is dit een verslag op hoofdlijnen en zijn het geen letterlijke notulen van de bijeenkomst. We hebben tegelijkertijd wel geprobeerd dit verslag zo volledig mogelijk te laten zijn en met name te registeren welke vragen en opmerkingen door bezoekers zijn gesteld en gemaakt.

Welkom

Namens de initiatiefnemers Eneco en Pure Energie heet gesprekleider Dirk-Jan Matthijsse (Pure Energie) de aanwezigen welkom. In het kort lichtte hij het doel en het programma van de avond toe. Daarbij maakte hij duidelijk dat de informatieavond over de 3 windmolens bij knooppunt Galder gaat, die onderdeel zijn van het provinciale project Energie A16. Daarnaast stellen de betrokken medewerkers van Pure Energie, Eneco en Lighthouse projects (die de bouwwerkzaamheden begeleiden) zich kort voor.

Stand van zaken

Namens de initiatiefnemers licht Dirk-Jan Matthijsse het plan voor het windpark Galder en de laatste stand van zaken toe.

Procedures

Op 2 december 2020 heeft de Raad van State uitspraak gedaan over de beroepen tegen de vastgestelde omgevingsvergunningen voor de windmolens langs de A16. De Raad van State oordeelde dat de ingediende beroepen ongegrond zijn. Daarmee zijn het bestemmingsplan, de omgevingsvergunningen en ontheffingen Wet natuurbescherming voor het windpark Galder onherroepelijk. Hiertegen kan geen bezwaar of beroep meer worden ingesteld. Dat betekent ook dat het windpark in de basis gebouwd kan worden. Voor de uitvoering van de werkzaamheden dienen nog een aantal specifieke omgevingsvergunningen te worden aangevraagd.

Onderzoeken

Niet-gesprongen explosieven

Om grondwerkzaamheden om een veilige en verantwoorde manier uit te voeren is het noodzakelijk om vooronderzoek te doen naar de mogelijke aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Het onderzoek voor windpark Galder is inmiddels afgerond. Daaruit blijkt dat het plangebied niet verdacht is op de aanwezigheid van dergelijke explosieven. Er kan dus veilig worden gebouwd.

Archeologisch onderzoek

Voor de uitvoering van bodemwerkzaamheden is het ook verplicht om archeologisch onderzoek uit te voeren. Uit vooronderzoek (bureauonderzoek) blijkt dat bij windpark Galder mogelijk sprake is van archeologische waarden in de bodem. Van oudsher was dit gebied bewoond. In de afgelopen periode is gestart met het nader bodemonderzoek om dit verder in kaart te brengen. Hiervoor worden op verschillende locaties proefsleuven gegraven, waarbij het zand wordt afgegraven tot de historische zandbodem (ca. 70 cm. diepte). Bij een windmolenlocatie vindt dit onderzoek in augustus plaats in verband met de aardbeienteelt op het perceel.

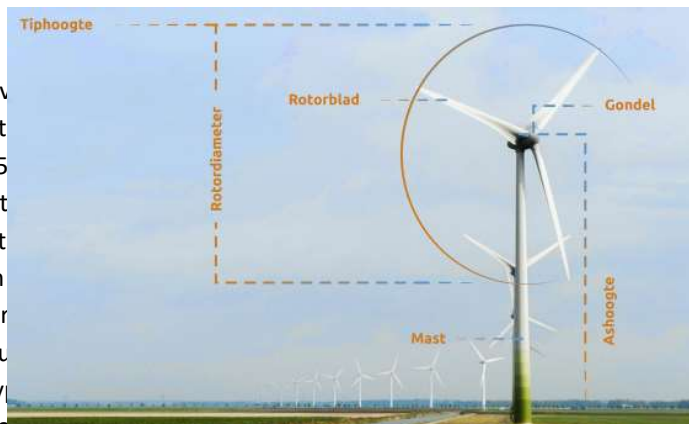
Windpark Galder

Het windpark Galder bestaat uit 3 windmolens, die worden ontwikkeld door Pure Energie (2 windmolens) en Eneco (één windmolens). Het windpark bevindt zich aan rechterkant van het knooppunt Galder, boven de A58 en valt binnen de gemeente Breda. Aan de hand van een kaart wordt dit zichtbaar gemaakt.

Daarbij legt Dirk-Jan Matthijsse uit dat de groene stip staat voor de windmolenlocatie, de kleine, blauwe cirkel voor de wiekoverdraai (o.b.v. diameter van de rotor) en de grote cirkel voor het gebied waar activiteiten van de windmolen in mogen komen.

Keuze windmolen

In de afgelopen periode is een keuze gemaakt voor de windmolenlocatie, waarbij Pure Energie heeft gekozen voor Vestas windmolens. Het gaat hierbij om het type V150-3.3 MW met een rotordiameter van 150 meter en een ashoogte van 135 meter en een rotordiameter van 150 meter voor windturbineleverancier Nordex. Het gaat om het type N149. Deze windmolen heeft een rotordiameter van 149 meter. Qua uiterlijk verschillen de molens veel op elkaar, met uitzondering van de puurbouw van het ventilatierooster. Beide typen zijn toegestaan binnen de verleende omgevingsvergunning voor het windpark Galder.

Daarbij heeft de provincie Noord-Brabant aangegeven dat zijn a. een ranke molen willen (smalle mast) en b. een rechthoekige gondel (geen eitje of andere vormen). Ook daar voldoen beide types aan.

Overname windmolenlocatie

Dirk-Jan Matthijsse voegt hier aan toe dat het goed mogelijk is dat de windmolenlocatie van Eneco binnenkort wordt overgenomen door Pure Energie. De plannen hiervoor zijn inmiddels vergevorderd. Indien dit gebeurt, bouwt Pure Energie op deze locatie ook een windmolen van het merk Vestas i.p.v. Nordex.

Hinder windmolens

Planschade

Door de komst van het windpark Galder kan een woning minder waard worden. Dit heet planschade. Hiervoor kan een schadevergoeding worden aangevraagd bij de gemeente of provincie. De initiatiefnemers van windpark Galder willen alle omwonenden, die recht hebben op planschade (> 3% Normaal Maatschappelijk Risico), proactief een bedrag om de planschade te vergoeden, zodat zij geen een langdurige en complexe procedure hoeven te doorlopen. Om te bepalen wie recht heeft op een planschadevergoeding, maakt neutraal adviesbureau (adviesbureau SAOZ) een analyse per woning. Zodra dat bekend is, krijgt iedereen die recht heeft op een schadevergoeding een persoonlijk aanbod van de initiatiefnemers.

Omwonenden kunnen in principe nu al een verzoek om vergoeding van planschade indienen bij de gemeente. De initiatiefnemers verzoeken omwonenden om hiermee te wachten, zodat zij eerst proactief een persoonlijk aanbod kunnen ontvangen van de initiatiefnemers. Indien dit aanbod onvoldoende is, kan een omwonende alsnog de procedure bij de gemeente starten. De gemeente zal dan ook door een neutraal adviesbureau aan analyse laten maken en een voorstel doen. Voor deze procedure brengt de gemeente wel leges (kosten) in rekening.

Slagschaduw

Slagschaduw ontstaat als de zon tegen de wieken van de windmolen schijnt. Doordat de wieken bewegen, beweegt deze schaduw ook. Als deze bewegende schaduw over bijvoorbeeld ramen van woningen gaat, kunnen omwonenden dat als hinderlijk ervaren. Daarom hebben de initiatiefnemers besloten om deze hinder te beperken tot het minimum (30 minuten per jaar) en af te wijken van de wettelijke norm (5 uur en 40 minuten per jaar). Zodra de windmolens in bedrijf zijn, wordt met speciale software geregeld dat de windmolens af en toe automatisch stil gaan staan om slagschaduw te voorkomen.

Geluid

Het is niet te voorkomen dat een windmolen geluid maakt, maar er zijn strenge geluidsnormen om te voorkomen dat veel omwonenden last hebben van het geluid. De initiatiefnemers moeten door middel van een geluidsrapport bij de provincie aantonen dat de gekozen windmolens kunnen voldoen aan de geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en welke maatregelen daarvoor noodzakelijk zijn. Overigens is de trend dat de moderne, grote windmolens, zoals de gekozen windmolentypes, stiller zijn dan de oudere, kleinere windmolens. Daarom is de verwachting dat deze windmolens binnen de gestelde geluidsnormen blijven.

Verlichting

Vanwege de vliegveiligheid worden windturbines voorzien van obstakelverlichting. Op basis van internationale ICAO-richtlijnen bepaalt de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) welke verlichting een windturbine moet hebben. Momenteel moeten in principe alle windturbines met een tiphoogte hoger dan 150 meter obstakelverlichting hebben. In het geval van windpark Galder gaat het om obstakelverlichting in het midden van de mast (vlak onder het laagste punt van wieken) en boven op de gondel. De obstakelverlichting kan met name in de avond en nacht veel overlast kan geven voor de omgeving. Daarom mag tegenwoordig de verlichting in de avond en nacht vast brandend in plaats van knipperend zijn en daar kiezen de initiatiefnemers dan ook voor. Ook mag de verlichting gedempt worden bij helder weer. Naderingsdetectie mag wettelijk gezien nog niet worden toegepast. Dat neemt niet weg dat de initiatiefnemers de ontwikkelingen volgen en anticiperen op mogelijke nieuwe wet- en regelgeving op dit gebied.

Uitvoering werkzaamheden

Erik Houtepen is namens de initiatiefnemers aangesteld om de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden voor de realisatie van het windmolenpark te begeleiden. Aan de hand van de presentatie schetst hij een beeld van de werkzaamheden, die nodig zijn om het windpark daadwerkelijk te bouwen.

Civiltechnische werkzaamheden

In oktober start civiltechnisch aannemer Van Gelder met de aanleg van parkwegen, de realisatie van kraanopstelplaatsen en funderingen en de aanleg van kabels en leidingen. Naar verwachting zijn deze werkzaamheden in april 2022 afgerond.

Bouw windmolens

Aan de hand van een aantal foto's en een filmpje legt Erik uit hoe de fundering van een windmolen wordt gebouwd en uit welke onderdelen een windmolen bestaat. Daarbij geeft hij aan dat naar verwachting de grote windmolenonderdelen rond de zomer van 2022 op locatie worden geleverd. Daarna kan gestart worden met de bouw van de windmolens. Indien alles voorspoedig verloopt, kan het windpark eind 2022 worden opgeleverd.

Bouwverkeer en -routes

Het bouwverkeer bestaat uit 3 verschillende categorieën: normale verkeersbewegingen, zwaar transport en bijzonder transport. Onder normaal verkeer kan men denken aan auto's en werkbussen. Onder zwaartransport kan men denken aan transportvoertuigen die grondstoffen vervoeren en bouwmaterieel, zoals kranen, graafmachines en shovels. Ondanks het verschil in grootte mogen beide categorieën gebruiken maken van de openbare weg. Daarbij zijn wel afspraken gemaakt over de verkeersroute die het bouwverkeer gebruikt:

- Bouwverkeer maakt zoveel als mogelijk gebruik van de N-wegen.
- De aanrijroute van het bouwverkeer loopt via de A58.
- Vervolgens gaat het bouwverkeer via de Kruispad, Overasebaan, Overaseweg, Verlengde Heistraat, Zwaantjesweg en Galderseweg.

Bijzonder transport

De vervoer van de windmolenonderdelen, zoals de wieken, gondel en rotor, valt onder bijzonder transport. Om dit transport in goede banen te leiden, wordt vooraf een transportstudie door de windturbineleverancier gedaan. Hierbij wordt gekeken welke aanvoerroute mogelijk is en welke verkeersmaatregelen genomen moeten worden om het transport veilig en soepel te laten verlopen. Ook is een transportvergunning nodig. Naar verwachting wordt gebruik gemaakt van speciale, tijdelijke afritten op de A16 en A58.

Vragen

- Hoe lang gaan de verschillende werkzaamheden duren?
Op dit moment werkt Van Gelder een detailplanning uit voor de civieltechnische werkzaamheden. In totaal duren de civieltechnische werkzaamheden, zoals de aanleg van parkwegen, kraanopstelplaatsen, parkbekabeling en funderingen, circa 12 weken. Indien mogelijk, vinden bepaalde werkzaamheden gelijktijdig plaats. Van Gelder heeft in de periode van oktober 2021 tot en met april 2022 de tijd om deze werkzaamheden uit te voeren. Daarna worden de windmolenonderdelen geleverd en de hijskraan opgebouwd. Indien er twee type windmolens worden gebouwd, is het goed mogelijk dat er verschil in levering zit in verband met langere levertijden van Vestas. De daadwerkelijke opbouw van een windmolen duurt circa 2 dagen. Dit is wel sterk afhankelijk van de weersomstandigheden.
- Als een windmolen slagschaduw veroorzaakt op een windstille dag, wordt de windmolen (wanneer deze langzaam draait) dan ook stilgezet?
Op een windstille dag draait een windmolen uit zichzelf niet of nauwelijks. Om ervoor te zorgen dat de windmolens gaan stilstaan om slagschaduw te voorkomen, worden de windmolens uitgerust met een stilstandvoorziening in de besturingssoftware. Hierdoor schakelt de windmolen zich alleen uit als slagschaduw daadwerkelijk optreedt. Aan de hand van rekenmethodes is het mogelijk om van te voren vast te stellen op welke dagen en op welk moment van de dag slagschaduw kan optreden. Of de slagschaduw ook echt optreedt op de voorspelde dagen en de molen stil gaat staan, hangt af van de volgende punten:
 - a) of die dagen onbewolkt zijn*
 - b) of er op die dagen genoeg wind is om de molens te laten draaien*
 - c) of de wind precies waait uit de richting waar de zon staat, omdat de oppervlakte van de schaduw die de windturbine werpt dan het grootste is*
- Waarom is gekozen voor deze locatie en bijvoorbeeld niet voor meer windmolen nabij het industrieterrein bij Hazeldonk?
Kort antwoord: Bij industrieterreinen bij Hazeldonk worden in totaal 8 windmolens gebouwd. In de buurt van Hazeldonk-Oost zijn 2 kleinere windmolens gepland. In de buurt van Hazeldonk-West zijn 6 windmolens gepland. Lang antwoord: Het gebied rond de A16 heeft een optimale ligging voor windenergie. Vanwege de relatieve nabijheid van de zee waait het vaak harder in West-Brabant.

Daarbij is er in Nederland vooral sprake van een (zuid-)westenwind. De snelweg A16 heeft een noord-zuid oriëntatie waardoor windmolens vaker kunnen draaien en meer energie opleveren. Verder kan de nabijheid van bepaalde infrastructuur zoals een snelweg en de HSL het geluidsoverlast van de windmolens verminderen. Daarom heeft de provincie Noord-Brabant in de Milieueffectrapportage gekeken naar een strook van circa 1 kilometer breedte aan weerszijden van de A16, van knooppunt Klaverpolder tot en met knooppunt Hazeldonk. Daaruit kwamen verschillende opstellingsalternatieven, die vervolgens vertaald zijn naar 24 varianten waarop de windmolens in het landschap langs de A16 te plaatsen zijn. Op basis daarvan zijn provincie en gemeenten in 2017 in gesprek gegaan met dorps- en wijkraden, natuurorganisaties en gemeenteraden. Dit leverde 350 opmerkingen en vragen op, die zijn gebruikt om de varianten verder te verbeteren. Op grond van deze verbeterde varianten heeft de stuurgroep, bestaande uit de 4 wethouders van de gemeenten en gedeputeerde Erik van Merrienboer, een keuze gemaakt voor 11 varianten die in de MER verder onderzocht zijn op milieueffecten zoals geluid, slagschaduw en veiligheid. Eind 2017 heeft de stuurgroep een beslissing genomen over de meest geschikte opstellingsvariant voor windmolens langs de A16, waarbij 28 windmolens worden gebouwd langs 6 clusters. Meer informatie: <https://www.brabant.nl/subsites/windenergiea16/proces>

- Wat is de totale investering van het project?

Gemiddeld genomen staat 1 MW gelijk aan ca. €1.000.000,- investering. Er komen 3 windmolens van 4,3 MW, dus omgerekend is de totale investering: $4,3 \times 3 \times €1.000.000,- = € 12.900.000,-$

- Welke participatiemogelijkheden zijn er?

Burenregeling

De ontwikkelaars van de windmolens langs de A16 hebben in overleg met de provincie Noord-Brabant en de betrokken gemeenten gezamenlijk afgesproken dat ze iets extra's doen voor de direct omwonenden. En dat is de Burenregeling. Daarbij stellen ontwikkelaars een deel van de inkomsten beschikbaar aan de direct omwonenden. De precieze hoogte van het bedrag is afhankelijk van de hoeveelheid energie dat in een jaar wordt opgewekt. Het bedrag stellen de ontwikkelaars beschikbaar via de Burenregeling, dat beheerd wordt door de organisatie van Energie A16 en de betrokken gemeenten. De regeling is bedoeld direct omwonenden om woningen te verduurzamen. Denk aan isoleren, (drie)dubbel glas, zonnepanelen of een warmtepomp. Deze maatregelen geven extra wooncomfort, zorgen voor een besparing op de energierekening en leiden in de meeste gevallen tot een verbetering van het energielabel van de woning. Meer informatie:

www.energiea16.nl/burenregeling/

Energietransitiefonds

Een kwart van de windmolens wordt afgedragen aan het energietransitiefonds. Op termijn krijgen bewoners in de A16-zone de mogelijkheid om financieel te participeren in de windmolens. De financiële participatie wordt op dit moment uitgewerkt door de organisatie van Energie A16. Meer informatie:

www.energiea16.nl

- Waarom wordt dit niet verder uitgelegd op deze avond en zijn inwoners hier nog niet over geïnformeerd?

Deze verantwoordelijkheid ligt bij de provincie Noord-Brabant en de projectorganisatie Energie A16. Normaal gesproken is de invulling van de financiële participatie onderdeel van het project en gaan ontwikkelaars, zoals Eneco en Pure Energie, in gesprek met de omgeving hoe dit kan worden vormgegeven. De provincie Noord-Brabant heeft bij de uitwerking van het project Energie A16 besloten dat zij, samen met de betrokken gemeenten en lokale energiecoöperaties, zelf invulling willen geven aan de financiële participatie. Ontwikkelaars worden hierbij niet betrokken en dragen alleen de afgesproken gelden af.

Afsluiting

Om 20.35 sluit Dirk-Jan Matthijse de informatiebijeenkomst af. Daarbij wijst hij de aanwezigen nogmaals op de projectwebsite www.windparkgalder.nl voor het volgen van de (voorbereiding van de) bouwwerkzaamheden. Geïnteresseerden kunnen zich hier ook aanmelden voor de digitale nieuwsbrief.